

VersoDirect

nr. 1 / februari - maart 2018 / jaargang 20

V.U. Ann Gaubomme, Kolonel Bourgstraat 122 bus 4, 1140 Brussel

VersoDirect is de nieuwsbrief van de Vereniging voor Social Profit Ondernemingen vzw, de intersectorale werkgeversorganisatie voor de Vlaamse socialprofitsector. Verso verenigt ondernemers uit de gezondheidszorg, de welzijnssector, de socioculturele sector, de sector van de aangepaste tewerkstelling en de mutualiteiten.

INHOUD

VERSONIEUWS

Interview met Jean-Piere Van Baelen 2

ADVISERING EN OVERLEG

Wat staat er in het nieuwe
werkbaarheidspact? 4

Sociale partners positief over
Vlaams investeringsbeleid 5

Energiezuinig bouwen
in zorg en welzijn 6

Vlaanderen klaarmaken
voor een digitale toekomst 7

DOSSIER DIVERSITEIT

Burgemeester Bart Somers
over diversiteit 8

Focus op Inclusie 9

Met Talentoscoop zet Verso in op
nieuw model voor diversiteitsbeleid 10

SECTORNIEUWS

AZ Delta en Stichting tegen kanker
winnen Gezond Werken Award! 11

AANKONDIGINGEN

Anders Organiseren en
Duurzaam Loopbaanbeleid 12

DuoDay 2018 12

“Alle samenwerkingsovereenkomsten die
we afsluiten, bevatten een diversiteitsclausule”

Burgemeester Bart Somers

- Lees meer op p 8

Hefbomen voor werkbare jobs en extra handen

De tewerkstelling in de social profit gaat ons allen aan. De krapte op de arbeidsmarkt laat zich ook in de socialprofitsectoren voelen. Zo hebben ondernemingen vandaag veel moeite om voldoende arbeidskrachten te vinden. Tegelijkertijd stijgt de werkzaamheidsgraad voor kansengroepen onvoldoende. We lijken de kloof met de oudere werkzoekende, de laaggeschoolde werkzoekende of de werkzoekende met een migratieachtergrond maar niet te kunnen dichten.

Vandaag is het 5 voor 12 als we morgen in onze ziekenhuizen, thuiszorgdiensten, kinderopvang, kringloopwinkels en maatwerkbedrijven voldoende handen willen om het werk uit te voeren. Gezien de vele maatschappelijke uitdagingen en de wachtlijsten in zorg en welzijn, mag het aanbod aan dienstverlening niet gehypothekeerd worden door een tekort aan handen.

Bovendien zorgt de social profit in belangrijke mate mee voor economische groei en tewerkstelling. 1 op 3 van de nieuwe jobs wordt de komende jaren in de social profit verwacht. Jobs die niet ingevuld raken, zorgen voor vertraging in de economische groeicurve.

Het antwoord zal bestaan uit een integraal palet aan maatregelen, zowel gericht op werkgevers als op werkzoekenden. De ondertekening van het werkbaarheidscontract tussen sociale partners, het engagement van Verso in het 'pact tegen de krapte op de arbeidsmarkt' van minister Muylers en het sensibiliseren van werkgevers op 27 februari in Mechelen rond een divers personeelsbeleid, zijn allen bouwstenen van een ruimer verhaal.

Ook het intersectoraal akkoord, waarvan de onderhandelingen nog lopende zijn, is een hefboom voor werkbare jobs, voldoende instroom en het op peil houden van de aantrekkelijkheid van de sectoren. Verso hoopt dat ook de Vlaamse overheid én de vakbonden zich hiervoor willen engageren.

Ann Gaublomme, directeur Verso

“Sociale ondernemingen zijn een onmisbare strategische partner van de overheid”

Een interview met Jean-Pierre Van Baelen, voorzitter ad interim van Verso

Mijnheer Van Baelen, u bent sociaal ondernemer, algemeen directeur van OLO vzw in Brasschaat en sinds 2015 ondervoorzitter van Verso. Eind vorig jaar nam u de fakkel over van Klaartje Theunis als voorzitter ad interim, toen zij kabinetschef van minister Jo Vandeurzen werd. Wat typeert volgens u Verso als netwerkorganisatie en welke wegen ziet u Verso in de toekomst graag verder verkennen?

Ik heb Verso leren kennen als een sterke en solidaire krachtenbundeling van verschillende op zichzelf sterke netwerkorganisaties die elk binnen hun eigen veld een indrukwekkend parcours hebben afgelegd en de aandacht hebben van beleidsmakers en middenveld. Wanneer zij iets te vertellen hebben over hun domein, dan wordt er geluisterd omdat men weet dat deze organisaties spreken met kennis van zaken en met de steun van een brede achterban. De keuze van deze sterke organisaties om zich te verenigen in Verso, over specifieke sectorale bekommernissen en ideologische keuzes heen, was een bijzonder vooruitziende keuze die hen zeker geen windeieren heeft gelegd. Samen hebben deze organisaties al veel meer bereikt dan ze op hun eentje ooit hadden gekund.

Op die weg willen we met vastberadenheid verder gaan. We zien dit als onze maatschappelijke opdracht in functie van het algemeen sociaal belang van al onze burgers in het welvarende Vlaanderen. We leven namelijk in een tijd waarin solidariteit en inclusie steeds minder evident worden. Naar mijn mening is daar een bijzondere opdracht weggelegd voor sociale ondernemingen, en Verso in het bijzonder, om een nog betekenisvollere rol op te nemen dan ze tot op heden hebben gedaan. De krachten bundelen binnen Verso geeft ons de kracht om in partnerschap verder te bouwen aan die inclusieve samenleving, waar voldoende aandacht is voor ieders kwaliteit van bestaan.

Is die inclusieve samenleving dan nog niet verworven?

Ik wil hier zeker geen te somber beeld ophangen van onze samenleving. Wij hebben in Vlaanderen nog steeds een bijzonder goede kinderopvang en behoren tot de top op vlak van onderwijs. Ook onze jeugdwerking en het sociocultureel verenigingsleven zijn bijzonder goed uitgebouwd. Onze sociale bescherming is meer dan behoorlijk te noemen, net zoals alle welzijns- en gezondheidsvoorzieningen. In die zin is de verdere uitbouw van de Vlaamse Sociale Bescherming tijdens deze legislatuur alleen maar toe te juichen. Bovendien komt daar nu ook weer een structurele economische groei en bijhorende jobgroei bij, zodat we mogen spreken van een hoog welvaartspeil in Vlaanderen.

En toch zijn er ook bij ons nog heel wat uitdagingen. We krijgen bijvoorbeeld de kinderarmoede moeilijk naar beneden, we zijn kampioenen in het slikken van slaap- en kalmeringsmiddelen en ook het gebruik van antidepressiva scheert hoge toppen. Er is werk aan de winkel en eenvoudige recepten zijn er niet.

Ziet u in de huidige economische heropleving kansen om het beter te doen op sociaal vlak?

De huidige groeicijfers zijn zeker bemoedigend op dat vlak. En laat me daar meteen aan toevoegen dat ook sociale ondernemers elke dag bijdragen aan die economische groei door de activiteiten die ze opzetten en de jobs die ze creëren. Maar dat economische groei kan zorgen voor meer sociale investeringen staat buiten kijf. Dat zagen we al tijdens deze legislatuur, waar de Vlaamse regering na een eerste periode van besparingen – zeker ook in de social profit – terug heeft aangeknoopt met een investeringslogica in verschillende domeinen waar sociale ondernemers actief zijn. Investerings die nodig zijn en dat zeker nog een hele tijd zullen blijven, want tegelijkertijd zien we de noden in de samenleving ook steeds groter worden. Als Verso moeten we er dan ook op blijven hameren dat deze en volgende regeringen blijven investeren in sociale dienstverlening zodat we ons model van een inclusieve en solidaire samenleving kunnen handhaven.

Jean-Pierre Van Baelen

Welke rol kunnen sociale ondernemingen opnemen om deze sociale cohesie te verhogen?

Sociale ondernemingen zijn voor de burger en de overheid de partners bij uitstek om de sociale cohesie te ondersteunen en te borgen. Sociale ondernemingen richten zich niet alleen op wie zich tijdelijk of structureel in een kwetsbare positie bevindt, maar ook op alle burgers. Wij zijn als sociale ondernemers dus bijzonder goed geplaatst om het draagvlak voor solidariteit te vergroten, een te koesteren kapitaal in een beschaafd land! Tegelijkertijd mogen we verwachten van sociale ondernemers dat zij de structuren en systemen in onze samenleving kritisch bevragen, steeds vanuit de betrachtning om ooit op een efficiënte manier tot die samenleving te komen waar iedereen een plaats heeft.

Daarnaast hebben sociale ondernemingen een belangrijke signaalfunctie. Zij zijn ook een thermometer voor de gezondheid van het sociaal weefsel van een samenleving. Zij zijn de vinger aan de pols voor de overheid om het toekomstig beleid, zowel maatschappelijk als technologisch, vorm te geven. In die zin zijn sociale ondernemingen dus een onmisbare strategische partner van de overheid. Ik ben tevreden dat Verso vandaag die rol ook opneemt in allerlei adviesorganen, maar ik hoop dat we in de toekomst nog meer kunnen wegen op de besluitvorming, in nauw partnerschap met de deskundigheid van onze leden.

Tot slot wil ik ook sociale ondernemers uitdagen om nog meer in te zetten op innovatie, op het detecteren van nieuwe maatschappelijke behoeften, op het zich wortelen of verankeren in het sociaal weefsel. Ik wil vragen om nog meer samen te werken met lokale besturen en met elkaar. Ik denk dat iedereen wel ziet dat onze samenleving voor onze ogen verandert. Als we willen dat we morgen in een socialer, welvarender en inclusiever Vlaanderen wonen, dan is het vandaag alle hens aan dek om die droom waar te maken.

Binnenkort komen er weer lokale verkiezingen en ook de regionale en federale verkiezingen zullen snel volgen. Heeft u nog een boodschap voor de politici die hun verkiezingsprogramma's aan het schrijven zijn?

Ik hoop dat alle regeringen in dit land nog meer inzetten op een geïntegreerde strategie om het economisch én het sociaal weefsel tegelijkertijd te versterken. Alle ondernemingen die bijdragen tot welvaart en sociale cohesie zijn hierin strategische partners van de overheid en rekenen op een overheid die innovatie en ondernemerschap ondersteunt vanuit één integrale benadering. Het algemeen belang van onze samenleving staat voorop, niet welke sector welke budgetten binnenhaalt bij zijn of haar vakminister. We zullen alle elementen die er in een maatschappij toe doen, nodig hebben om te komen tot een Vlaanderen waar het goed is om te leven. Niet alleen vandaag, maar ook morgen!

ADVISERING EN OVERLEG

Wat staat er in het nieuwe werkbaarheidspact?

“Bij de laatste meting bleek dat de werkbaarheid daalde in alle sectoren, vooral door een stijging van de werkstress.”

Als antwoord op de dalende werkbaarheidscijfers in Vlaanderen, lanceerden de sociale partners binnen de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (Serv) eind vorig jaar een werkbaarheidspact. In het actieplan staan 32 acties die het tij moeten keren. De sociale partners denken onder andere aan een werkbaarheidsscan en een werkbaarheidsfonds om acties gericht op werkbaar werk te ondersteunen.

Slechts de helft van de werknemers en zelfstandigen in Vlaanderen antwoordt volmondig ja op de vraag of het werk werkbaar is. Dat wil zeggen dat ze tevreden zijn op het vlak van werkstress, motivatie, leerkansen én de combinatie werk-privé. Bij de laatste meting in 2016 bleek dat de werkbaarheid daalde in alle sectoren, vooral door een stijging van de werkstress.

Werkbaarheidsfonds

In het kader van het actieplan zullen Verso en de overige sociale partners in de eerste plaats het beschikbare werkbaarheidsonderzoek beter toegankelijk maken, inzetten op een positieve communicatiecampagne en ondernemingen helpen om actie te ondernemen. Zo komt er een werkbaarheidsscan waarmee ondernemers inzicht kunnen krijgen in hun voornaamste werkbaarheidsknelpunten. Daarnaast vragen de sociale partners dat de Vlaamse regering geld vrijmaakt voor een werkbaarheidsfonds. Mits cofinanciering uit dit fonds moeten ondernemingen een grondige doorlichting kunnen uitvoeren om vervolgens passende acties op te zetten die de werkbaarheid kunnen verhogen. De sociale partners zijn momenteel in gesprek met de Vlaamse regering om dergelijk fonds mogelijk te maken.

Investeren in leiderschap

Ondersteunend leiderschap is vaak een cruciale succesfactor voor werkbaar werk. De principes van een coachende en waarderende leiderschapsstijl worden daarbij naar voren geschoven als de te volgen weg. Daarom vragen de sociale partners dat er dit jaar nog een ESF-oproep kan vertrekken rond opleidingen, coaching of begeleiding voor leidinggevend.

Flankerend beleid

Uiteraard wordt de werkbaarheid van een job niet enkel bepaald door de situatie op het werk zelf. Ook andere factoren in het leven van werknemers wegen daarin door. Daarom roepen de sociale partners de regering op om versneld werk te maken van een aantal investeringen in sociale dienstverleningen en hervormingen op vlak van mobiliteit.

De sociale partners vragen een behoeftedekkend, betaalbaar, flexibel en kwaliteitsvol aanbod aan kinderopvang voor baby's en peuters en aan buitenschoolse opvang voor schoolkinderen. Daarbij is trouwens ook het werkbaar werk van de begeleiders zelf een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast is ook mobiliteit voor veel mensen een stressfactor. In dit verband vragen de sociale partners een mobiliteitsbudget, maximale bereikbaarheid van ondernemingen en het opwaarderen van andere vervoersmodi dan de auto.

Voorwaardenscheppend kader

Verso zet zich voluit achter de doelstellingen en actiepunten van dit werkbaarheidspact. De gezondheids- en welzijnssectoren zijn met 54,4% van de medewerkers de cluster met de meeste werkbare jobs, maar ook hier

zien we dezelfde dalende trend. Vooral de woonzorgcentra en de sectoren jeugdbijstand, gehandicaptenzorg en welzijnswerk baren zorgen. Binnen de social profit zetten Verso en haar ledenfederaties al langer in op het versterken van leiderschap en organisatieontwikkeling. Het werkbaarheidspact stimuleert ons om hierin verder te gaan.

Daarnaast wijst Verso al langer op het stijgend belang van kwalitatieve socialproftdiensten om het leven van werkende ouders te vergemakkelijken. De rol van de social profit als

“Verso zet al langer in op het versterken van leiderschap en organisatie-ontwikkeling”

voorwaardenscheppend kader voor tal van andere activiteiten wordt hier nog eens bevestigd. Volgens ons kan het lijstje aan flankerende maatregelen gerust nog uitgebreid worden. Denk bijvoorbeeld aan voldoende

flexibele opvangmogelijkheden om mantelzorgers te ontlasten en het verder te flexibiliseren aanbod van thuiszorgdiensten.

Tot slot tonen de knelpunten op vlak van werkbaarheid nog maar eens het belang van een integraal beleid. Zo is ruimtelijke ordening natuurlijk niet alleen een kwestie van de juiste inplanting van bedrijventerreinen. Ook van de ontwikkeling van woonzorgkernen kan helpen om de mobiliteitsknoop te ontwarren. Een betere doorstroming is dan niet enkel voordelig voor de pendelaar, maar ook bijvoorbeeld de thuisverplegingsdiensten varen hier wel bij.

Lees alle 32 acties in het werkbaarheidsplan op de website van de Serv: www.serv.be/serv/publicaties.

Sociale partners positief over Vlaams investeringsbeleid

In haar advies van juli riep de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen de Vlaamse regering op om de overheidsinvesteringen te laten stijgen, evenwel zonder het structureel begrotingsbeleid in gevaar te brengen. Begin dit jaar ging de Serv in zijn begrotingsevaluatie na of de regering hierin slaagt.

De Serv acht een verantwoord investeringsbeleid geslaagd als er aan vier voorwaarden wordt voldaan: een structureel evenwicht, een groter belang van investeringsuitgaven, een aparte regeling voor grote investeringen en enkel geld lenen voor strategische investeringen. De Serv geeft de Vlaamse regering een voldoende op drie van de vier punten. Voor de behandeling van grote investeringen wordt ze gedelibereerd aangezien de onderhandelingen hierover nog lopen.

Structureel evenwicht

Een structureel begrotingsevenwicht blijft de basis voor de houdbaarheid van de Vlaamse overheidsfinanciën. Dit impliceert dat de uitgaven globaal niet sneller groeien dan de ontvangsten. Het positieve begrotingssaldo van 2017 en het bijna-evenwicht van de begroting 2018 benaderen dit structureel

evenwicht, ook al heeft de Serv wel bemerkingen bij enkele correcties die daarbij worden toegepast. De som van de uitgaven is nog wel hoger dan wat langs ontvangstenzijde binnenkomt, maar het verschil is beperkt. Er wordt een tekort van 29 miljoen euro of 0,066% van de uitgaven verwacht.

Snellere groei investeringsuitgaven

De investeringsuitgaven stijgen in 2018 met 231,3 miljoen euro. Dat is 5,64% meer dan vorig jaar. Tegelijkertijd zullen ook de niet-investeringsuitgaven groeien, met 1,86%. De Vlaamse regering laat dus inderdaad het aandeel investeringen sneller toenemen dan de niet-investeringsuitgaven. De groei is het sterkst bij wegen- en waterbouwkundige werken (160 miljoen euro) en in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (60 miljoen euro).

Toch blijft Verso bijzonder waakzaam over dit verschil in groeiritme. Impulsen voor investeringen – die ook in social-profitsectoren nodig zijn – mogen niet leiden tot het uithollen van een toekomstgericht Vlaams begrotingsbeleid met oog voor andere belangrijke maatschappelijke uitdagingen zoals de vergrijzing, de arbeidsmarkt (inclusief sociale economie) en de socioculturele participatie

Strategische investeringen vereisen een afzonderlijke behandeling

De Serv ondersteunt de Vlaamse regering om samen met de Europese Commissie een oplossing te vinden voor grote strategische investeringen zoals Oosterweel. Volgens de huidige Europese begrotingsregels zou de Vlaamse regering deze investeringen in haar begroting moeten opnemen, wat een begroting in evenwicht quasi onmogelijk zou maken. De dialoog hierover loopt, maar het is wachten op de uitkomst. Bij de opmaak van de begroting 2019 moet hierover zeker duidelijkheid komen.

Bijkomende schuld kan enkel voor strategische investeringen

Ook in gunstige economische omstandigheden zoals vandaag moet de Vlaamse regering zeer omzichtig omspringen met het maken van nieuwe schulden. Dat kan alleen voor strategische investeringen, op voorwaarde dat de gezondheid van de Vlaamse begroting daarmee niet in gevaar komt. Vandaag laat de netto-actiefpositie dit toe.

U vindt het volledige Serv-evaluatierapport, evenals heel wat interessant aanvullend cijfermateriaal op de website van de Serv: www.serv.be.

231,3 miljoen euro of 5,64% meer* investeringsuitgaven door de overheid

1,86% meer* niet-investeringsuitgaven

160 miljoen euro voor wegen- en waterbouwkundige werken

60 miljoen euro voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Gert Verdonck

Energiezuinig bouwen: ondernemers in zorg en welzijn vragen meer ondersteuning

Ook in zorg en welzijn wordt er steeds meer gekeken naar investeringen in energiebesparende maatregelen bij renovatie en nieuwbouw. Dat is uiteraard een goede zaak, voor het milieu en voor het budget van de zorgverleners. Maar om energiezuinig bouwen echt tot de norm te maken, is er nog heel wat werk aan de winkel. Uit diepte-interviews met vijf ondernemers die recent aan de slag gingen met duurzame bouwtechnieken, blijkt dat er nog te veel gepionierd moet worden. Ondernemers missen concrete informatie en hulpmiddelen om hun weg te vinden in dit domein en klagen ook over onnodige drempels op vlak van financiering. VersoDirect sprak met de onderzoeker, Gert Verdonck van Serv Stichting Innovatie & Arbeid.

Wat was de doelstelling van het onderzoek?

In dit onderzoek zijn we – mede op vraag van Verso - op zoek gegaan naar inspirerende voorbeelden in de zorg- en welzijnssectoren. De organisaties die hebben deelgenomen zijn dan ook zeer verscheiden: woonzorgcentra, residentiële zorg voor personen met een handicap en een organisatie voor psychiatrische opvang en zorg. Het was niet de bedoeling om een representatief beeld te geven van energiezuinig bouwen in deze sectoren, maar wel om te kijken welke mogelijkheden er vandaag zijn en welke drempels er zijn.

Leeft dit thema bij deze ondernemers?

Zeker! Kostenefficiëntie was voor alle organisaties een basis-criterium. Het energiegebruik van gebouwen werkt duidelijk als een trigger om op zoek te gaan naar vernieuwingen in energiezuinig bouwen. Wel viel op dat in de vijf cases telkens werd verwezen naar het feit dat duurzame zorg toch centraal staat. Alle keuzes van een onderneming uit zorg of welzijn staan in functie van het verbeteren van de kwaliteit van de zorg. Als er bijvoorbeeld gekozen moet worden tussen energiezuinigheid en comfort voor de bewoners, dan primeert altijd het laatste.

Wat zijn de drempels voor energiezuinig bouwen?

Het financiële kostenplaatje is ongetwijfeld de grootste struikelblok. Specifiek voor de sectoren zorg en welzijn worden er vandaag nog geen extra middelen voorzien voor energiebesparende ingrepen. Het is ook niet toegelaten om subsidies voor zorgtaken te gebruiken voor investeringen in gebouwen. Dat wil zeggen dat, bij gebrek aan eigen reserves, investeringen zich binnen relatief korte termijnen moeten terugverdienen. Dat kan een rem zetten op meer duurzame of energiezuinige keuzes. Ook de recente wijzigingen in de financiering en de eventueel nog komende wijzigingen in diverse subsectoren blijven niet zonder gevolgen.

Leg uit.

De onzekerheden rond de financiering en de soms snelle evoluties in de regelgeving zorgen er voor dat organisaties terughoudend worden wat betreft langetermijninvesteringen. De directe financiering van gebouwen valt immers in belangrijke mate weg en daarnaast wordt de bijdrage van zorgvragers ook steeds meer een onzekere factor door de grotere keuzevrijheid bij de zorgvragers. De klant beslist in meer en meer sectoren zelf waar hij of zij de zorg inkoop. Door de onzekerheid over de toekomstige bezetting van de accommodatie worden organisaties niet alleen voorzichtiger in het investeren in gebouwen, de accommodaties moeten ook multifunctioneler worden. Daarom is een rollend fonds voor investeringen in energiezuinige maatregelen van cruciaal belang om tegengewicht te bieden aan deze onzekerheden.

Daarnaast belet de vzw-regelgeving, maar ook de verkoopprijs en doorverkoopmogelijkheden van bijvoorbeeld eigen opgewekte energie, dat investeringen in energieprojecten deel zouden gaan uitmaken van het verdienmodel van organisaties in zorg en welzijn.

Zijn duurzame bouwtechnieken voldoende bekend of is er ook hier een inhaalbeweging te maken?

Naast transparante en duurzame regelgeving en financiering vragen de deelnemende organisaties zeker ook meer ondersteuning en kennisverspreiding. Een concrete aanbeveling is de introductie van een kenniscentrum voor duurzaam en energiezuinig bouwen in zorg en welzijn. Dat kan belangrijk zijn om de complexiteit ook voor kleinere zorgvoorzieningen hanteerbaar te maken.

Ook de nieuwe mogelijkheden voor organisaties die gebonden zijn aan de wet op openbare aanbestedingen om duurzaam-

ADVISERING EN OVERLEG

heidscriteria in te schrijven, zouden beter bekendgemaakt moeten worden. Vandaag neemt het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie al wel initiatieven om innovatief en duurzaam aanbesteden in Vlaanderen op de kaart te zetten. Maar de nieuwe regelgeving is toch nog weinig bekend en blijft bovendien vrij complex. De schrik om juridische fouten te maken blijft groot en er zijn nog maar weinig ondersteunende diensten die de organisaties hierbij kunnen helpen. In de studie beschrijven we wel voorbeelden waarbij een organisatie als Tabor of de overheidsdienst VIPA met succes alternatieve aanbestedingen begeleiden.

Wat kunnen sectororganisaties doen om ondernemingen hierbij te helpen?

De organisaties in dit onderzoek vragen vooral dat de sectororganisaties een vereenvoudiging van de regelgeving en de financiering onder de aandacht blijven brengen bij de beleidsmakers. Daarnaast zouden zij zelf ook informatie of

ondersteuning kunnen bieden. Een voorbeeld daarvan, dat we ook in het onderzoek bespreken, is de alternatieve financiering via een Energy Service Company (ESCO). Hierbij wordt gewerkt met een energieprestatiecontract bij een externe firma, die de energievoorziening en het energiemangement van een gebouw op zich neemt. De besparingen op de energiekosten worden dan gedeeld tussen de eigenaar en deze externe dienstverlener. Zo'n contracten zijn echter vrij complex, waardoor externe ondersteuning zeker wenselijk is. Hiervoor kan er een rol weggelegd zijn voor sectororganisaties.

Lees het onderzoeksrapport 'Innovatie en energiezuinig bouwen in Zorg en Welzijn' op de website van de Serv Stichting Innovatie & Arbeid: www.serv.be/stichting

Vlaanderen klaarmaken voor een digitale toekomst

Op 18 januari 2018 stelde een delegatie van alle Serv-partners, waaronder Verso, haar visienota over digitalisering voor in het Vlaams Parlement. Met de visienota willen de Vlaamse sociale partners een visie en aanzet geven voor een integrale beleidsagenda. De transitie naar een digitale samenleving brengt namelijk kansen, maar ook uitdagingen met zich mee voor de arbeidsmarkt en economie in Vlaanderen.

Onder andere in het recente Mcinsey-rapport 'Shaping the future of work in Europe's digital frontrunners' lezen we dat digitalisering leidt tot nieuwe kansen voor groei, jobs, welvaart en welzijn en dat ze kan bijdragen aan oplossingen voor diverse maatschappelijke problemen. Naast kansen zijn er echter ook talrijke uitdagingen voor de arbeidsmarkt, het onderwijs, het economisch beleid en het sociaal beleid. Digitalisering is geen zwart-wit verhaal. Daarom is het belangrijk om deze uitdagingen aan te pakken.

Overheid en sociale partners hebben hierin een belangrijke rol te spelen.

Zij moeten perspectief en houvast bieden en mee de voorwaarden en contouren scheppen voor een soepele transitie naar een digitale samenleving. Complementariteit tussen mens en technologie moeten hierin centraal staan. Om dit perspectief en kader aan te reiken is er absoluut nood aan een integrale beleidsagenda, een digitale strategie, die momenteel in Vlaanderen nog niet bestaat.

Met de visienota 'De transitie naar een digitale samenleving: aanzet voor een integrale agenda' wil de Serv alvast een aanzet geven. De visienota bevat vijftig bouwstenen voor zo'n strategie. Ze geven in grote lijnen aan waarop er moet gewerkt worden. Deze vijftig bouwstenen worden geclusterd rond zeven thema's:

- 1 Toekomstgerichte competenties ontwikkelen.
- 2 Zorgen voor een goed functionerende arbeidsmarkt.
- 3 Sociale bescherming en inclusie garanderen.
- 4 Infrastructuur, data en platformen reguleren.

- 5 Innovatie, ondernemerschap en organisatieverandering ondersteunen.
- 6 Digitalisering benutten als hefboom voor moderne publieke diensten.
- 7 Werk maken van een aangepaste beleidsvoering en regelgeving.

Sociale ondernemingen

Ook in sociale ondernemingen zal de digitale transitie zorgen voor kansen en uitdagingen. Kansen die zorgprocessen voor de gebruiker en de sociale ondernemer kunnen vergemakkelijken en die mee een antwoord kunnen bieden op de acute vraag naar medewerkers. In de socialprofitsectoren gaat het altijd om zeer persoonlijke en gevoelige informatie en moet dus omzichtig omgesprongen worden met technologische innovaties. Denk bijvoorbeeld aan big data en privacyoverwegingen.

Lees meer over de 50 bouwstenen op de website van de Serv: www.serv.be/serv/publicaties

Burgemeester Bart Somers over diversiteit

“Mensen die kansen krijgen, grijpen die meestal ook”

Op 27 februari vertelt de Mechelse burgemeester Bart Somers (Open Vld) op de studiedag 'Focus op inclusie' hoe hij van diversiteit een succes maakt in zijn stad. Begin 2017 werd hij door de City Mayors Foundation verkozen tot de beste burgemeester ter wereld. Hij werd daarbij onder andere geprezen omwille van zijn visie en aanpak van de diversiteit in zijn stad, die maar liefst 138 verschillende nationaliteiten telt.

Burgemeester Somers, wat is de visie van stad Mechelen op diversiteit?

Onze focus ligt op wat de Mechelaars gemeenschappelijk hebben, zonder daarbij de verschillen te negeren. Die gemeenschappelijke sokkel is het gegeven dat we allemaal Mechelaars zijn. In onze stad is diversiteit dan ook een organisatiedoelstelling en een verantwoordelijkheid van alle diensten van de stad. Klantvriendelijke en toegankelijke dienstverlening staan hierbij centraal. Als stad proberen we bovendien initiatieven die complementair zijn en aansluiten bij onze visie zo veel mogelijk te ondersteunen. Daarom hebben we een diversiteitsclausule in alle samenwerkingsovereenkomsten en convenanten die we afsluiten.

Welke plaats neemt werk in binnen jullie diversiteitsbeleid?

Mensen betrekken bij het stedelijk weefsel is bij ons prioritair. Zo is tewerkstelling belangrijk vanuit individueel financieel oogpunt, maar evenzeer voor het uitbouwen van een sociaal netwerk. Hetzelfde gaat natuurlijk op voor het leren van de taal. Ik ben dan

ook blij dat we kunnen rekenen op sterke sociale ondernemingen in Mechelen die ons helpen om mensen toe te leiden naar werk en naar ons buddytraject 'Samen inburgeren'.

In Mechelen proberen wij een positief narratief te brengen rond diversiteit. Belangrijk daarbij is dat we merken dat mensen die kansen krijgen, die meestal ook grijpen. Zo hebben we het tewerkstellingsproject 38 Volt opgezet, dat via laagdrempelige kinderopvang barrières wegneemt die mensen verhinderen om werk te zoeken. Wij bieden ook taalstageplaatsen aan, mobiliseren eigen medewerkers voor mentoringprojecten en stimuleren ondernemerschap.

Ook in de social profit is er een enorme vraag naar nieuwe werkkrachten. Heeft u tips voor ondernemers die vandaag nog onvoldoende deze potentiële werknemers bereiken?

Ik zou zeker aanraden om meer te werken via een integrale benadering. Naar aanleiding van de verhoogde vluchtelingenstroom in 2015 heeft ons Sociaal Huis een initiatief genomen waarbij anderstalige nieuwkomers werk en lessen Nederlands kunnen combineren. Daardoor moesten zij niet langer eerst Nederlands leren vooraleer zij aan de slag konden. We merken dat zo'n geïntegreerde aanpak zeker vruchten afwerpt.

Daarnaast hebben werkgevers ook nood aan coaching en trajecten op maat. Ik geloof sterk in talentontwikkeling en

Bart Somers

differentiatie op de werkvloer. Je kunt bijvoorbeeld taken per functie opsplitsen en werknemers flexibeler inzetten.

Tot slot zou ik ook iedereen aanraden om vacatures ruimer te verspreiden dan via de klassieke rekruteringskanalen. Probeer bijvoorbeeld eens de website van Hayat (www.hayat.be, nvdr).

Zeker in de steden is er een toenemende diversiteit. Wat betekent dit voor de dienstverlening van socialprofitondernemingen, bijvoorbeeld in de kinderopvang, in een ziekenhuis of in een kringloopwinkel?

Lokale besturen en de social profit hebben nog een belangrijke uitdaging in het verder ontwikkelen van een cultuursensitieve houding. Ook inzetten op een diversiteits- en taalbeleid is nodig. Bij Groep Mechelen organiseren we daarom vormingen rond cultuursensitieve zorg voor de Mechelse welzijns- en zorgsector. Op aanvraag geven we ook vormingen rond duidelijk taalgebruik voor de partners in ons netwerk.

Focus op Inclusie

Een sociaal ondernemer wil resultaat en bereikt dat voor en door mensen. Hij wil talent in huis, ongeacht leeftijd, geslacht, afkomst of seksuele voorkeur. Een sociaal ondernemer ziet de kracht van zijn medewerkers en speelt hun troeven uit. Maar hoe trek je iedereen in bad? Hoe houd je rekening met verschillen? Breng inclusie tot in de vele kamers van je organisatie. Kom naar het Verso-event 'Focus op Inclusie', op 27 februari in Mechelen.

Op dit event leiden we directies en HR langs de vele aspecten van hun inclusiebeleid. Hoe houd je rekening met verschillen op organisatieniveau, hoe kun je discriminatie in de kiem smoren en kansen geven aan iedereen? Hoe zorg je voor eerlijke rekrutering en selectie? Hoe benut je de verscheidenheid in je team en wat bij spanningen en conflicten tussen mensen met uiteenlopende opvattingen? Naast inhoudelijke sessies om wijzer van te worden, kun je je op dit ruime event ook laten inspireren door experts en goede praktijken die hun ervaringen met je delen. Maak ook kennis met het aanbod van federaties en partners aan opleidingen en events over inclusie en diversiteit.

We lichten ook de inclusieprojecten Ieder Talent Telt en Talentoscoop toe, waarin Verso als partner werkgevers ondersteunt.

PROGRAMMA

- 12.00 Lunch met experts**
goede praktijken en ESF-projecten
- 12.45** Inleiding door Verso
- 13.00** Keynote door Els Keytsman van Unia
- 13.30 Verkennende sessies**
- Inclusie in Governance**
(Griete Forceville en Valérie Carette van Hefboom)
 - Inclusie in teamwerking**
(Griet Vandewege van Groep Intro)
 - Inclusie zonder conflicten**
(Sylvie Bracqué van SD Worx)
- 14.45** Netwerken met een inclusief hapje en drankje
- 15.15 Verdiepende sessies**
- Inclusie implementeren**
(Els Häuser, expert diversiteit)
 - Inclusie in het medewerkersbeleid**
(Luc D'Affney van De Touter)
 - Inclusie in werving, selectie en onthaal**
(Sanne Janssens van I-Diverso)
- 16.30 Slottoespraak door Bart Somers, burgemeester van Mechelen**

Schrijf snel in voor dit uitgebreide programma op www.hrwijs.be/focus-op-inclusie!

WAARVAN AKTE...

“Er zijn verschillende modellen die leiden tot meer marktwerking en concurrentie tussen sociale organisaties zonder dat die meteen tegen elkaar worden opgezet. Het zou sterk zijn als het sociaal werk deze alternatieven proactief zou uitwerken.”

*Onderzoekster en kervers directeur van cultuurtempel De Roma, **Danielle Dierckx**, op social.net, 22 november 2017.*

“De maatschappij is resultaat- en opbrengstgedreven, terwijl wij meerwaardegedreven zijn. Ik ben ervan overtuigd dat dit begrip de komende jaren aan belang zal winnen. Dat zie je bij de grote bedrijven: vroeger ging het over missie en visie, nu over purpose.”

***Peter de Caluwe**, directeur De Munt in Lokaal, januari 2018.*

Marije Plantinga

DOSSIER DIVERSITEIT

Met Talentoscoop zet Verso in op nieuw model voor diversiteitsbeleid

Verso is een van de partners binnen een nieuw ESF-project Talentoscoop, dat een one-stop-shop ontwikkelt voor de tewerkstelling van kansengroepen binnen de social profit. We vroegen Marije Plantinga, die binnen Verso dit project opvolgt, wat er staat te gebeuren.

Waarom dit project?

We stellen vast dat, ondanks heel wat inspanningen, de tewerkstellingsgraad van kansengroepen achterophinkt in de social profit. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om mensen met een migratieachtergrond, laaggeschoolden, 55-plussers, mensen met een beperking of mensen die terugkomen uit een burn-out. Tegelijkertijd zien we dat de profielen die wat meer ondersteuning nodig hebben, net een groot deel van de werkzoekendenpopulatie uitmaken. Willen we op een krappe arbeidsmarkt toch nog de juiste talenten aantrekken, dan is dat een situatie die we zullen moeten rechtekken.

Het is daarbij belangrijk dat we op maat van elke organisatie gaan kijken wat zij nodig hebben. De ene onderneming heeft bijvoorbeeld een erg monocultureel personeelsbestand, een andere ziet misschien haar personeel snel vergrijzen. Voor verschillende ondernemingen zijn verschillende oplossingen voor handen. We gaan dus kijken naar wat die organisatie of een bepaald team nodig heeft.

Er zijn natuurlijk al veel projecten gericht op kansengroepen. Wat is er verschillend aan dit project?

De meeste projecten zijn ofwel gericht

op het management, om de organisatie te overtuigen om stappen te ondernemen, ofwel gericht op de dienstverleners die de begeleiding van personen uit de kansengroepen opnemen. Wat we nu doen is gericht op al die niveaus. Zonder een draagvlak bij het management kom je niet ver. Het team waarbinnen iemand wordt tewerkgesteld heeft ook begeleiding nodig. En uiteindelijk moet ook de begeleiding van de werkzoekenden passen binnen de organisatie. Zeker bij de aanwerving is het belangrijk om te kijken naar wat mensen wel kunnen, niet naar wat ze niet kunnen. Daarom ook de naam 'Talentoscoop'.

Hoe zal de ondersteuning binnen Talentoscoop dan precies verlopen?

Uit de werkgeversbevraging die we voorafgaandelijk hebben gevoerd, blijkt dat werkgevers nood hebben aan één aanspreekpunt dat hen begeleidt in alle facetten van het HR-beleid. Zo'n single-point-of-contact ontbreekt vandaag en dat gaan we met dit project dan ook uittesten.

Er bestaan vandaag al heel wat organisaties die hen iets kunnen bieden op vlak van jobcoaching, jobcrafting of taalverwerving bijvoorbeeld. Daarnaast zoeken werkgevers ook informatie over tewerkstellingsmaatregelen en andere incentives. Die informatie moeten ze dan weer zoeken bij andere organisaties. Dat kan heel wat gemakkelijker. Organisaties die meedoen met Talentoscoop krijgen te maken met één consulent. Die zal op de werkvloer kijken wat precies de noden zijn van het team en zorg dragen voor een juiste match met een potentiële werknemer. Het hele traject ligt dus in handen van één consulent, wat zorgt voor een geïntegreerd proces.

Wat is de rol van Verso hierin?

Verso is verantwoordelijk voor alles wat met de verkennende fase te maken heeft. We stellen hierbij een scan op, waarbij we het diversiteitsbeleid onder de loep nemen, maar ook de dienstverlening en de governancestructuur. Samen met de organisatie bekijken we hoe de organisatie inspeelt op de noden van hun klanten of gebruikers en welke kansen er liggen om de dienstverlening hierop beter te laten aansluiten. Dit kan zijn op het gebied van marktontwikkeling, communicatie en PR maar ook door het samenstellen van een diverser personeelsbestand. Vervolgens gaat de consulent met deze noden aan de slag. Verso gaat op zoek naar werkgevers die interesse hebben om begeleid te worden in het kader van dit project. Het doel is om 30 werkzoekenden te kunnen begeleiden naar een job of stageplek in een van die ondernemingen. Het zal dus belangrijk zijn om er snel bij te zijn!

Wat hopen jullie zelf te leren van het project?

Ik ben zelf erg benieuwd naar de meerwaarde van de Europese partners in dit project. We werken samen met een Hongaarse universiteit en Portugese en Spaanse dienstverleners. Mogelijks hebben zij al manieren ontwikkeld om werkgevers mee aan boord te krijgen rond dit thema waar wij nog niet aan gedacht hebben. Diversiteit is natuurlijk een thema dat al langer in de kijker staat, maar er is nog wel wat werk aan de winkel om werkgevers te sensibiliseren en hen te begeleiden bij de doorlichting van het eigen personeelsbeleid.

Het is dan ook interessant dat een van de buitenlandse partners vandaag al beschikt over een accountmanager diversiteit, die de plaats van diversiteit binnen de

SECTORNIEUWS

AZ Delta en Stichting tegen kanker winnen Gezond Werken Award!

organisatie onderzoekt. We hebben hier zelf ook al ervaring mee binnen Jobkanaal en vandaag HRwijs, maar ik ben erg benieuwd hoe dit profiel er bij hen uitziet. Daarnaast verwacht ik ook veel van de uitwisseling van analyse-instrumenten.

Meer info

Talentscoop loopt tot december 2019 en komt tot stand met financiële steun uit het Europees Sociaal Fonds (ESF). De Vlaamse partners zijn naast Verso nog GTB, de werkplekarchitecten, Howest en EPR. Op 27 februari wordt het startschot van Talentscoop gegeven op het Verso-event 'Focus op inclusie'. Eind maart organiseren Verso en haar partners infosessies in de 3 pilootregio's (Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en Limburg), waar geïnteresseerde ondernemingen kunnen horen wat het project precies inhoudt en wat er van hen verwacht wordt.

Voor vragen of interesse kunt u contact opnemen met Marije Plantinga: marije.plantinga@verso-net.be.

AZ Delta

Stichting tegen Kanker en AZ Delta sleepten op dinsdag 5 december 2017 de Gezond Werken Award in de wacht binnen de categorie socialprofitondernemingen. De Gezond Werken Award wordt uitgereikt door het Vlaams Instituut Gezond Leven en Prebes. De prijs belooft kleine en grote ondernemingen die aandacht hebben voor de gezondheid van hun medewerkers.

Stichting tegen Kanker werd onder meer gecomplimenteerd door de jury o.a. omdat ze een medewerker in dienst hebben die instaat voor het uitwerken van een gezondheidsbeleid. AZ Delta, het algemeen ziekenhuis in Roeselare, won als socialprofitonderneming met meer dan 100 medewerkers omwille van een sterk gezondheidsbeleid dat mooi geïntegreerd werd in het personeelsbeleid. Er werden ook prijzen uitgereikt in de categorieën overheid en profitbedrijven. Daar waren de winnaars Leiedal, VitaS, Secretary Plus en Janssen Pharmaceutica. Daarnaast ontvingen Kringwinkel Leefbaar Wonen en Biostoom een speciale vermelding van de jury omdat ze aantoonde dat je als kleine organisatie met beperkte middelen ook heel creatief kan omspringen met gezondheidsbevordering.

Bedrijfscoaches

Na de uitreiking stelde minister Jo Vandeurzen ook het nieuwe project "coaching van bedrijven voor het voeren van een preventief gezondheidsbeleid" voor. Dit project, waarvan Verso een van de partners is, stimuleert ondernemingen om een preventief gezondheidsbeleid op te zetten met de hulp van een bedrijfscoach. Ondernemingen kunnen voor de coaching een gedeeltelijke terugbetaling krijgen. Via www.gezondopdewerkvloer.be kunnen zij hiervoor een aanvraag indienen. Een ondernemer betaalt dan nog slechts 500 euro voor een begeleidingstraject van 20 uren. De Vlaamse overheid betaalt de rest van het bedrag, namelijk 1000 euro.

Het project past binnen het strategisch plan 'De Vlaming leeft gezonder in 2025' van de Vlaamse overheid en is gericht op een preventief gezondheidsbeleid op de werkvloer, complementair aan de welzijnswetgeving. Het gaat om gezondheidsbevorderende initiatieven binnen de thema's voeding, beweging, sedentair gedrag, roken, verdovende middelen en mentaal welbevinden. Dit project loopt twee jaar en is ondertussen ook opgenomen in het Werkbaarheids Pact van de sociale partners binnen de Serv (zie p 4).

Meer weten? www.gezondopdewerkvloer.be.

AANKONDIGINGEN

Anders Organiseren en Duurzaam Loopbaanbeleid

Infosessie voor sociale ondernemers

Begin januari lanceerde ESF Vlaanderen twee nieuwe subsidie-oproepen: 'Anders organiseren' en 'Duurzaam loopbaanbeleid'. Beide oproepen hebben als doel langer en beter werken mogelijk te maken. Binnen de eerste oproep ligt de focus op een hogere werkbaarheid en sterkere organisaties door arbeid op een andere manier te organiseren. De tweede oproep helpt organisaties die willen werken aan een duurzaam loopbaanbeleid, dat zinvolle en werkbare loopbanen oplevert en de continuïteit van de organisatie ten goede komt.

Beide oproepen zijn ontzettend interessant voor sociale ondernemingen die de werkbaarheid in hun organisatie willen opkrikken. Daarom organiseerde Verso in samenwerking met vleva op 31 januari een infosessie voor sociale ondernemers die overwogen op deze oproep in te tekenen. Heeft u deze sessie gemist? Geen nood! ESF Vlaanderen organiseert op 6 februari nog een algemene infosessie die openstaat voor alle ondernemers. U komt er meer te weten over het kader van de oproepen en het indienen van een projectvoorstel. Verder is er ruimte voor het stellen van vragen.

Inschrijven kan tot 5 februari via www.esf-vlaanderen.be.

Pin alvast
26 april 2018
in je agenda!

DUOday

Doedag voor mensen met
extra ondersteuningsnood

Durft u een duootje doen?

Ontdek op donderdag 26 april
wat minder evidente profielen
kunnen betekenen voor uw
organisatie.

DUOday is een jaarlijkse werkbelevingsdag voor werkzoekenden met sociale, medische, psychische, sensorische of fysieke moeilijkheden. Hij of zij vormt die dag een DUO met een van jouw werknemers. Dankzij deze sensibiliseringsactie maak je kennis met de inzet en vaardigheden van een werkzoekende met extra ondersteuningsnood. De werkzoekende krijgt de kans om zijn of haar talenten te tonen en kan zijn of haar beeld van een bepaalde job toetsen aan de realiteit. Het is dus een unieke ontdekkingsdag met ondertussen een rijke staat van dienst. De afgelopen acht edities namen al 3.500 bedrijven deel en werden er 4.000 Duo's gevormd.

Zet u dit jaar ook de deuren open?
Inschrijven kan via www.duoday.be.

www.duoday.be

